

Sygn. akt III CSK 189/18

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku R. D.
przy uczestnictwie K. D.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 października 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 8 kwietnia 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu

ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Uczestnik wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa materialnego i usunięcia rozbieżności w orzecznictwie sądowym powstających w związku z odpowiedzią na pytanie o dopuszczalność rozliczania nakładów z majątku odrębnego jednego małżonka na majątek odrębny drugiego z nich w sprawie o podział majątku wspólnego oraz na pytanie, czy sąd rozpoznający sprawę może dokonać wybiórczej oceny, które z nakładów z majątku odrębnego jednego z małżonków na majątek drugiego zostaną rozliczone oraz czy jest obowiązany uwzględnić, że nakłady w postaci osobistej pracy oraz innych drobnych zakupów zostały zużyte na zaspokojenie potrzeb rodziny w całości, czy też powinien określić ich wartość i dokonać rozliczenia niezależnie od tego, jaka jest ich wartość po wielu latach małżeństwa.

Skarżący wskazał także na wymagające rozstrzygnięcia zagadnienie prawne, któremu nadał formę pytania: „czy w przypadku dopuszczalności rozliczenia nakładów pomiędzy majątkami odrębnymi w postępowaniu o podział majątku wspólnego bieg terminu przedawnienia dla żądania zwrotu nakładów przedawnia się na zasadach ogólnych wyrażonych w art. 118 k.c., a art. 229 k.c. odnosi się jedynie do nieprzedawnionych na zasadach ogólnych roszczeń, ograniczając jedynie termin przedawnienia”.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z potrzebą wykładni przepisów prawa niewyjaśnionych i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie jest możliwe wtedy, gdy różne metody wykładni przepisów prawa mających zastosowanie do oceny konkretnego stanu faktycznego prowadzą do nieracjonalnych lub rozbieżnych wyników, a nauka i orzecznictwo nie doszły do wyjaśnienia i ujednolicenia praktyki stosowania tych przepisów. Przesłanka ta nie zachodzi, gdy występujące rozbieżności zostały w orzecznictwie

wyeliminowane, szczególnie zaś wtedy, gdy do tego wyeliminowania doszło w związku z podjęciem uchwały przez powiększony skład Sądu Najwyższego.

Stanowisko Sądu Najwyższego w kwestii dopuszczalności rozliczenia w postępowaniu o podział majątku wspólnego także nakładów z majątku osobistego jednego z małżonków na majątek osobisty drugiego z nich jest od lat niezmiennie. Zasadą pozostaje rozliczanie w podziale majątku wspólnego wyłącznie nakładów czynionych między majątkami wspólnymi i osobistymi. Rozliczenie nakładów czynionych z majątku osobistego małżonka na majątek osobisty drugiego z nich jest dopuszczalne tylko w takiej szczególnej sytuacji, gdy na nieruchomości stanowiącej majątek osobisty jednego z małżonków powstał obiekt budowlany kosztem wszystkich mas majątkowych pozostających w dyspozycji obojga małżonków. W takim przypadku nakłady poczynione na jego powstanie wymagają kompleksowego rozliczenia (uchwała Sądu Najwyższego z 16 grudnia 1980 r., III CZP 46/80, OSNCP 1981, nr 11, poz. 206, postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2003 r., V CKN 363/01, wyrok Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2002 r., IV CKN 1108/00). To, które z nakładów zostaną objęte rozliczeniem zależy zatem od okoliczności konkretnej sprawy.

Z ustaleń faktycznych dokonanych przez Sądy *meriti* w niniejszej sprawie, którymi Sąd Najwyższy przy jej rozpoznawaniu byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), wynika, że budynek na nieruchomości stanowiącej majątek osobisty wnioskodawczyni powstał z nakładów czynionych z majątku wspólnego stron, ale i z ich majątków osobistych, a konieczność kompleksowego rozliczenia stron w postępowaniu działowym wymusiła objęcie rozstrzygnięciem także nakładów z majątku osobistego uczestnika na majątek osobisty wnioskodawczyni.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację

jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których powstało. Zagadnienie to powinno być nadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, muszą pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Zagadnienie sformułowane przez skarżącą pozostaje w związku z wykładnią i stosowaniem art. 118 i 229 k.c. Sąd Okręgowy orzekający w niniejszej sprawie w ramach podstawy prawnej rozstrzygnięcia powołał jednak także art. 121 pkt 3 k.c., z którego wynika, że bieg przedawnienia się nie rozpoczyna, a rozpoczęty ulega przedawnieniu co do roszczeń, które przysługują jednemu z małżonków przeciwko drugiemu - przez czas trwania małżeństwa. Początek biegu terminu przedawnienia dla żądania zwrotu nakładów z majątku osobistego uczestnika na majątek osobisty wnioskodawczynie Sąd Okręgowy ocenił z uwzględnieniem zacytowanego przepisu, czego skarżąca nie uwzględniła formułując zagadnienie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ k.p.c., oraz - co do kosztów postępowania - art. 520 § 2, art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 4 pkt 8 i § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz. U. 2015 r. poz. 1800), Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw